

ЕМИЛИО САЛГАРИ В СТРАНАТА НА ДИАМАНТИТЕ

Превод от английски: Т. Бъчваров, Г. Жеков, И. Георгиев, 1992

chitanka.info

Един ден посетих Ла Валете на остров Малта, където се запознах с един холандски капитан. Неговият кораб бе хвърлил котва до нашия недалеч от укреплението Фине.

Ако не се лъжа, каза ми, че е роден в Ротердам и, подобно на своите съотечественици, се казвал Ван... Стрелер или Блюкер, не мога точно да си спомня. Беше на около четиридесет, със стройно тяло, жив поглед и мургава кожа, обгорен от тропическото слънце и ветровете. Личеше, че притежава херкулесова сила.

Този морски вълк, започнал да пътува от седем годишна възраст, беше обиколил повече от петнадесет пъти света и бе посетил неизвестно колко страни. Корабът му влезе в пристанището със счупена мачта, едва спасил се от коработрушение при Канарските острови. Не можах да надвия любопитството си. Качих се на кораба и поисках да узная причините за сполетялото го нещастие.

Капитанът се разхождаше на носа на кораба, пушейки порцелановата си лула. Щом ме забеляза, ме повика любезно и ми предложи чаша вино.

Говореше прилично италиански и по всичко личеше, че аз и морският вълк лесно ще се сприятелим.

Отивах всяка сутрин на кораба му или той идваше при мен. Пред чаша вино говорехме за времето, за пътешествията и за патилата си.

Един ден влязох без предупреждение в кабината му. Заварих го да разглежда със задоволство някакъв диамант, голям колкото гълъбово яйце и с чуден блясък. По средата на диаманта имаше малко жълто петно.

— Къде сте намерили този диамант? — запитах го учуден аз.

Холандецът ме погледна усмихнат. После, като посочи жълтото петно, каза:

— Ако диамантът нямаше този недостатък, щеше да бъде неоценим. Би се продал за над два милиона, докато сега струва половината от тази сума.

— Добра цена! — отвърнах аз. — Бих го взел и с този недостатък.

— Не се и съмнявам — засмя се капитанът.

— Къде го намерихте?

— Историята на този диамант е твърде интересна.

— Бихте ли ми я разказали?

— Ако останете да обядвате с мене, ще ви разкажа как попадна в ръцете ми.

Не можех да откажа.

Разположихме се в кабината на капитана.

Обедът беше богат и вкусен. След като изпихме бутилка старо рейнско вино, запалихме лулите си и се изтегнахме на креслата. Капитанът започна.

— От четири години имам този диамант. Нямам намерение да го продавам, макар че един бижутер ми предложи доста голяма сума.

През 1874 година някои морета, особено Индийското, не бяха спокойни. Имаше доста пиратски гнезда, които трябваше да се заобикалят най-внимателно. Тези морски хищници със своите бързи кораби обикаляха предимно бреговете на остров Борнео и се подиграваха на холандските и английски оръжия. Техните скривалища се намират върху пусти островчета, заобиколени с вериги от подводни скали и пясъчни наноси край устията на реките. Щом подушеха добра плячка, излизаха от скривалищата си и се впускаха в открито море. Нападаха търговските кораби, оплячкосваха ги, често пъти избиваха екипажите им, ако срещнеха съпротива и след това се връщаха в скривалищата си. Понякога пленяваха нещастните моряци и ги продаваха като роби на вождовете в Борнео.

По това време пренасях стока за Тернате. Напускайки Коломбо, столицата на Цейлон, трябваше да мина край бреговете на Борнео с риск да срещна тези жестоки хора.

Стигнали бяхме благополучно водите на големия остров, когато призори един от моряците ми съобщи, че сме следвани от подозрителен кораб. Веднага се качих на палубата. Морякът не се лъжеше. Беше един от онези тежки и големи кораби, които китайците наричат джонки, с квадратен нос, украсен с чудовищен дракон, с широки платна по мачтите и с грамадно кормило. Насочих бинокъла си и забелязах многоброен екипаж от малайци. Имаше и четири оръдия. На мачтата се развяваше жълто знаме — сигнал за бедствие.

— Капитане — каза един от моите хора, — тази джонка май ще потъне. Вижте колко дълбоко е потопена.

— Дават ни сигнал за помощ — обади се и морякът от мачтата.

Знаейки колко зле са построени китайските кораби, не се усъмних нито за момент, че джонката наистина е повредена. Дадох

заповед на кормчията да насочи кораба към нея.

Моряците от джонката продължаваха да дават сигнали. Когато приближихме, капитанът съобщи, че корабът му пропуска вода и ме помоли да пратя няколко души, за да им помогнат да запушат пробойната под носа.

Нямаше нищо подозрително в това. Съгласно възприетите правила, моряците си помагат при нещастие.

Наредих веднага на четирима моряци да отплават с лодката. Качих се и аз. Дадох заповед на помощника си да обърне кораба срещу вятъра и да чака завръщането ни.

Стигнахме благополучно, без да подозираме нищо и се качихме на палубата. Още не отворил уста, бях заобиколен от въоръжени хора, повален на пода и завързан. Същата участ сполетя и моите хора. След това джонката вдигна платна и се отправи към бреговете на Борнео, които се намираха на около шест мили.

Нападението беше така майсторски организирано, че докато моят кораб разпусне платна, джонката вече се беше отдалечила на няколко стотин метра. Моите хора разбраха играта доста късно. Все пак се впуснаха да преследват пиратите. Загърмяха пушки, обади се и малкото сигнално оръдие.

Джонката беше отличен бегач. Скоро прекоси пясъчните наноси и навлезе в устието на реката. Моят кораб като по-тежък не можеше да я последва.

Движихме се по реката няколко часа.

Внимателно избягахме плитчините. Най-после джонката спря пред няколко колиби, построени върху колове.

Повечето от жителите на Борнео строят жилищата си върху колове, близо до бреговете на реките, за да не бъдат изненадани от неприятелите си или нападнати от зверовете, тъй многобройни в тази страна. Тук има тигри, пантери, грамадни маймуни и питони, които, макар и да не са отровни, са толкова силни, че могат да удушат и вол в прегръдките си.

Щом джонката пусна котва, се приближи вождът на едно диво племе, окичен с гривни и разноцветни пера и въоръжен със сабя болос — страшно оръжие, което с един удар може да разсече човек. Той спря при нас, разгледа ни внимателно и каза на развален холандски:

— От сега нататък аз съм вашият господар! Следвайте ме. Не се опитвайте да бягате, ще ви съсека с моя болос.

След това ни отведе на брега и ни даде да ядем. По негов знак се приближиха десетина души, които ни подкараха през гората. Обхвана ни страшно безпокойство. Знаехме, че някои от племената във вътрешността са човекоядци.

Вървахме до залез слънце. Пресякохме непроходими места, обрасли с гъста растителност и покрити с тресавища. Най-после стигнахме до голямо село. Нощувахме в една колиба. На сутринта главатарят дойде да ни вземе.

— Казаха ми, че белите хора знаят да търсят диаманти — рече той. — Ще работите в моите мини.

Без да обръщат внимание на протестите ни, ни заведоха до една висока планина. Цялата околност беше разкопана. Имаше много диваци, по всяка вероятност роби или пленници, които работеха без отдих, копаеха дупки и галерии, за да търсят скъпоценните камъни. Скалите се трошаха под ударите на кирките, пръстта се извозваше навън и се трупаше на купчини. Надзирателите, снабдени с кожени камшици, караха хората да преравят чакъла и пръстта.

От време на време се чуваха болезнени викове и някой роб падаше облян в кръв. Жестоките палачи не скъпяха ударите.

Остров Борнео е богат на диаманти, също както Индия, Бразилия и нос Добра Надежда. Дори по-богат.

Тук са намерени най-хубавите диаманти. Разправят, че най-големият диамант, колкото кокоше яйце, притежава султанът на Бруней.

Скъпоценните камъни, намерени в безводните терени, не са така хубави, както тези по витрините на бижутерите, нито така гладки.

За да им се придаде блясък, те трябва да се обработят от искусни майстори, като се жертвува и известна част от дебелината им.

Мината на главатаря беше невероятно богата. Може да се каже, че всеки удар на кирката изкопаваше по някой диамант — понякога малък, понякога доста голям. Пазачите, както е прието във всички мини, бдяха ревностно и не даваха възможност на работника да вдигне ръка към устата си. Случеше ли се това, веднага заплющяваха камшиците. Караха нещастника да отвори уста и да покаже езика си. Строго следяха всяко движение, защото има случаи, когато

работниците гълтат скъпоценните камъни, а после си ги прибират. Под заплахата на камшиците и ние работехме усилено и добросъвестно като роби.

Мисълта да си върнем свободата не ми даваше покой. Не можех да понасям непрекъснатите изтезания.

Изминали бяха три седмици от деня, в който ни плениха. В колибата, където живеехме, една вечер дойде хубава млада туземка. Беше около петнадесетгодишна. По всичко личеше, че е скромно и порядъчно момиче. Беше облечена в бяла копринена риза, а по ръцете и краката ѝ блестяха златни гривни.

Изненадан от неочакваното посещение, я запитах какво желае.

— Дойдох да те спася — каза тя.

— Коя си? — попитах развълнуван.

— Най-малката внучка на вожда. Видях, че работиш тук и страдаш. Реших да те избавя от робството.

— Пази се, защото, ако те забележи дядо ти, ще те убие — предупредих я аз.

— Не се страхувам. Ще избягам заедно с теб — каза тя. — Искаш ли?

Замислих се, преди да отговоря. Дали това не беше клопка? Или, ако тя нямаше задни мисли, нямаше ли да я изложи на опасност? Ако главатарят ни откриеше преди да стигнем реката, сигурно щеше да ни убие.

— Кажи! — запита момичето. — Обичам белите хора. Казах ти, че искам да те спася — теб и другарите ти.

— Мога ли най-напред да поприказвам с тях? — попитах аз.

— Утре вечер ще дойда пак.

При тези думи тя изчезна безшумно.

Събудих веднага моряците и им разказах случилото се. Описах им колко трудно и рисковано е това. Още повече, че главатарят беше крайно подозрителен човек и ни охраняваше силна стража. Тя можеше да разкрие намеренията ни.

— По-добре да рискуваме живота си, но да се освободим, отколкото да продължаваме да работим в мината — решиха единодушно те.

Не исках да се противопоставям на желанието им и още на другия ден съставих план за бягство. Трябваше да стигнем възможно

най-бързо до брега на реката.

Случайно пазех малък компас в джоба си. Помнех също така посоката и местата, през които минахме. Това ни улесняваше доста.

На другия ден, след тежък и изнурителен труд, бяхме отведени в колибата. За вечеря ни донесоха малки хлебчета от сагу и пушена риба. Навечеряхме се и легнахме да си починем в леглата от сухи листа. Гърбовете ни опряха в нещо твърдо. Разровихме листата и какво да видим! Няколко пушки и болоси.

Радостта ни бе неописуема. Значи младата туземка изпълни обещанието си. Как бе пренесла оръжието, без да я забележат, никой не разбра.

Сигурно бе подкупила стражата. Разпределихме оръжието и зачакахме с нетърпение часа на тръгването.

Към полунощ внучката на главатаря дойде. Беше увита в тъмна мантия. Държеше карабина в ръка.

— Готово ли е, бели човече? — запита тя.

— Да.

— А твоите приятели?

— Също.

— Моментът е благоприятен. Всички спят. Пътят е свободен.

— А стражата? Няма ли да вдигне тревога?

— Всички спят. Нито ще ни видят, нито ще чуят нещо.

— Сигурно си ги подкупила.

— Разбира се — отговори кротко тя. — Тръгвайте, защото преди съмване трябва да стигнем реката.

Излязохме много предпазливо от колибата. Всеки държеше оръжието си в ръце. Страхувахме се да не бъдем изненадани. Кой знае дали някой от пазачите нямаше да издаде младата девойка и да предупреди главатаря за нашето бягство.

В селото цареше дълбока тишина. Не се виждаше никаква стража. Водени от девойката, скоро прехвърлихме планината и се скрихме в гъстата гора от палми и дуриони. Движехме се възможно най-бързо. Трябва да сме изминали пет-шест мили, когато момичето спря и каза:

— Преследват ни. Някой ни е издал.

— По какво разбра? — попитах аз, като се ослушах. — Не чувам никакъв шум.

— При все това не се лъжа.

— Ако главатарят ни настигне, сигурен съм, че няма да ни прости.

Вместо отговор, момичето ни даде знак да я следваме. Навлезе сред гъстите дървета и зачести крачките си. Личеше, че е неспокойна. Често обръщаше глава и се заслушваше. След това тръгваше още по-бързо — почти тичешком.

За всеки случай бяхме напълнили пушките и при първа необходимост щяхме да открием огън.

Зазоряваше се, когато стигнахме брега на реката. Наблизо нямаше ни колиби, ни лодки.

— Ще трябва да построим сал и да стигнем до устието — каза девойката.

По брега растяха гигантски тръстикови дървета. С помощта на болосите отсякохме няколко дебели и дълги тръстики, завързахме ги с лиани и бързо направихме сал. Едва привършихме и девойката извика тревожно:

— Бързо, бързо! Те идват.

Салът потегли. След малко се показаха и преследвачите ни. Една група от петнадесет-шестнадесет души, водена от главатаря.

— Кати — извика той. — Доведи на брега белите хора или ще те убия.

Младата туземка поклати отрицателно глава и се хвърли към мене за закрила. Но беше късно. Пушката на главатаря изгърмя и девойката падна в краката ми с пронизани гърди.

Дадох команда за стрелба. Като видяха, че имаме оръжие, диваците бързо изчезнаха в гората, последвани от главатаря си.

Вдигнах девойката, за да прегледам раната и да ѝ помогна. Но разбрах, че е безполезно. Лицето ѝ побледня. Животът си отиваше бързо.

— Бели човече — каза ми тя задавено. — Умирам. Още първия ден, когато те видях, аз се привързах към тебе. И мечтаех да стана твоя жена... Но съдбата не пожела това. Сбогом, бели човече... Умирам... В кожената ми кесийка ще намериш нещо. Вземи го за спомен...

Дотолкова бях развълнуван, че забравих последните ѝ думи.

Животът на бедната девойка гаснеше. Стиснала ръцете ми, тя не откъсваше поглед от мен. После очите ѝ угаснаха и тя отпусна глава.

Бедната Кати издъхна.

Насочихме сала към брега. На няколко крачки се издигаше високо бананово дърво. Изкопахме дълбок трап, за да не я изровят зверовете и я погребяхме.

Когато я спускахме в гроба, си спомних последните ѝ думи:

„... В кожената ми кесийка ще намериш нещо. Вземи го за спомен...“

Извадих кесийката из под копринената ѝ риза и намерих скъпия диамант, който видяхте.

— Каква интересна и тъжна история — казах аз. — А как се спасихте?

Холандецът изпразни една чаша рейнско вино, като че ли за да се освободи от тъжните спомени, замълча за момент и добави:

— Не беше лесно. Диваците, предвождани от главатаря си, упорито ни преследваха и ни обстрелваха с отровните си стрели. След двудневно мъчително пътуване стигнахме устието. За наша голяма радост, заварихме там една холандска канонерка.

След нашето отвличане екипажът откарал кораба в Баржемасин и уведомил колониалните власти за постигналото ни нещастие.

Властите изпратили канонерката, за да ни открие и накаже пиратите. Вече три седмици откак бе хвърлила котва и чакаше джонката, която ни плени.

Веднага се отправихме за Баржемасин, където ни очакваше нашият кораб. На другия ден отплувахме.

Това е историята на диаманта.

След четири дни холандецът напусна Малта. Оттогава не чух да се говори за неговия диамант.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.